Uchwała Nr 0150/...VIII.../...145/2003
Rady Miasta Tychy
z dnia ...24...kwietnia...2003r.

w sprawie konsultacji w zakresie utworzenia jednostek pomocniczych – dzielnic i ich statutów.

Na podstawie art. 5a ust. 1 i art. 40 ust. 1 oraz art.41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.).oraz § 9 ust. 3 lit."b" Statutu Miasta Tychy przyjętego uchwałą Nr 0150/II/10/02 Rady Miasta Tychy z dnia 05 grudnia 2002r. na wniosek - Komisji Doraźnej Powołanej uchwałą Rady Miasta Nr 0150/III/31/02 z dnia 18 grudnia 2002r ,

Rada Miasta Tychy uchwala:

§ 1

Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia jednostek pomocniczych – dzielnic i przyjęcia Statutów Dzielnic realizowane są poprzez Komisję Doraźną powołaną uchwałą Rady Miasta Nr 0150/III/31/02 z dnia 18 grudnia 2002r , w następującym składzie:

Stefan Moćko
Leon Kołodziej
Jacek Łakota
Krystian Łapa
Józef Twardzik
Grzegorz Wencepel
Wiktor Wykręt

§ 2

Przyjmuje się przedłożone przez Przewodniczącego Komisji Doraźnej sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami w sprawie powołania Rad Dzielnic, stanowiące załącznik do uchwały .

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

RADA MIASTA
Tychy

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta Tychy
Barbara Konieczna

Załącznik do uchwały
Nr 0150/VIII/.145.../2003
Rady Miasta Tychy
z dnia 24 kwietnia 2003 r.

Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji z Radami Osiedli oraz mieszkańcami w sprawie powołania Rad Dzielnic oraz sprawozdanie z pracy Komisji Doraźnej przy **RM** Tychy powołanej do opracowania Statutów Rad Osiedli.

Jesienią 2002 odbyły się wybory samorządowe, w wyniku których wybrano Radę Miasta Tychy IV kadencji oraz Prezydenta Miasta. Zwykle w ciągu kilku miesięcy po tych wyborach przeprowadzano wybory do Rad Osiedli działających na terenie Miasta.
Rada Miasta obecnej kadencji postanowiła jednak dokonać krytycznej analizy dotychczasowego funkcjonowania i sposobu powoływania Rad Osiedli i opracować nowe ich zasady, widząc pewne nieprawidłowości w systemie dotychczasowym.
Celem przeprowadzenie konsultacji społecznych w tym temacie, uchwałą nr 0150/III/31/02 powołano Komisję Doraźna w dniu 18.12.2002 w składzie:
1. Leon Kołodziej
2. Jacek Łakota
3. Krystian Łapa
4. Stefan Moćko
5. Józef Twardzik
6. Grzegorz Wencepel
7. Wiktor Wykręt

Nieprzypadkowo członkami Komisji Doraźnej zostali radni aktywnie działający w różnych Radach Osiedlowych, a przez to kompetentni i doświadczeni w temacie, komunikatywni w swoich środowiskach i przenoszący postulaty społeczne do Komisji Doraźnej.
Dla zapewnienia sprawności merytorycznej Komisja Doraźna zapraszała na swoje posiedzenia odbyte w dniach 10.01.03; 17.01.03; 31.01.03 oraz 04.03.03. i 09. 04.03 niżej wymienionych prawników, przedstawicieli UM biegłych w temacie oraz przedstawicieli Rad Osiedli:
1. Ewa Turlewicz (sekretarz miasta)
2. Mirosław Nosalik (prawnik)
3. Dariusz Michalski (prawnik)
4. Teresa Węgrzynek (wydział organizacji kadr i szkolenia UM)
5. Barbara Konieczna (przewodnicząca Rady Miasta Tychy)
6. Jerzy Sienicki (w-ce przewodniczący RM Tychy)
7. Jan Zdziebko (przewodniczący Zarządu RO Wilkowyje)
8. Henryk Kossowski (przewodniczący Zarządu RO Stare Tychy)
9. Maria Sołtys (przewodnicząca Zarządu RO Ogrodnik)

Pewne zakresy pracy Komisji Doraźnej wymagały także spotkania z Prezydentem Miasta oraz ze Skarbnikiem Miasta.

Komisja Doraźna do opracowania Statutów Rad Osiedli postawiła sobie następujące cele

1. Analiza aktualnego stanu występowania oraz działania Rad Osiedli w Tychach oraz

określenie trendów organizowania się nowych Rad Osiedli w przyszłości na bazie dotychczasowej praktyki.

2. Przeprowadzenie możliwie szerokiej konsultacji społecznej poprzez członków Komisji Doraźnej w swoich środowiskach i wypracowanie w tej bazie nowego modelu organizacji oraz działania Rad Osiedli w przyszłości, przy uwzględnieniu wniosków zgłoszonych przez członków Komisji oraz opinii zaproszonych gości.

3. Opracowanie nowego Statutu Rad Dzielnic w Tychach oraz uaktualnienie tytułu III Statutu .Miasta Tychy dotyczącego jednostek pomocniczych

Ad. 1.

Inwentaryzacja obecnego stanu występowania i działania Rad Osiedli w mieście Tychy.

W chwili zakończenia działania III Kadencji Rady Miasta Tychy (1998-2002) tj. w końcu września 2002r na terenie miasta Tychy działało 15 Rad Osiedli, a do Rady Miasta wpłynęło kilka wniosków o utworzenie nowych.

Rady Osiedli działały na obszarze stanowiącym około 70% powierzchni miasta, ale obejmującym tylko około 30% jego mieszkańców Wszystkie te Rady powstały w wyniku oddolnej inicjatywy mieszkańców Warto tutaj zaznaczyć, ze ustawa o samorządzie gminnym art. 5 pkt 2 stanowi: "Jednostkę pomocniczą tworzy Rada gminy, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, lub z ich inicjatywy". W okresie minionym Rada Miasta wybrała zatem jedną a dwóch możliwości tworzenia Rad Osiedli Także obszar ich występowania czyli granice osiedli określone były oddolnie przez osiedlowe grupy inicjatywne, a władze miasta z reguły przyjmowały je bez poprawek Polityka władz miasta minimalnej ingerencji w samorzutny proces tworzenia się Rad Osiedli, podyktowana była pragnieniem zorganizowania mieszkańców w społeczeństwo obywatelskie, które czynnie w łączy się do procesu budowy odrodzonej po 1989r. samorządności Polityka minimalnej ingerencji w proces tworzenia się Rad Osiedli sprzyjała powstawaniu niekorzystnych zjawisk. których tendencja wydaje się być wzrostowa Mianowicie wytworzyło się niezwykłe zróżnicowanie Rad Osiedli pod względem liczebności i obszaru działania. Mamy zatem Rady Osiedli o liczebności kilkuset mieszkańców i kilku tysięcy mieszkańców Marny Rady Osiedli o powierzchni kilku hektarów oraz o powierzchni kilkuset hektarów W wielu przypadkach granice Rad Osiedli oraz ich nazwy nijak się mają do umownych i społecznie praktykowanych nazw osiedli czy dzielnic oraz ich granic.

W obecnym porządku organizacyjnym Rad Osiedli nie jest także realizowany jeden ze statutowych celów ich istnienia, jakim jest integracja społeczeństwa. Sztuczne oddzielenie zabudowy niskiej od zabudowy wysokiej (blokowej) jest zjawiskiem ewidentnie dezintegracyjnym. Potrzeby mieszkańców bloków i niskiej zabudowy istotnie różnią się jedynie w zakresie szczegółów mniej ważnych Zasadnicze zaś wartości określające ich byt są dokładnie takie same. Są to: bezpieczeństwo społeczne i ekonomiczne, odpowiedni poziom opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej, uczestnictwo w samorządności, możliwość wypoczynku, dostęp do kultury itp.
Budżet wszystkich Rad Osiedli wynosi nieco ponad 300 000 zł. rocznie, co stanowi tylko niecałe 1.3 promila budżetu miasta. Konstrukcja budżetu poszczególnych Rad Osiedli opiera się na schemacie: 40% to kwota stała, a pozostałe 60% to kwota proporcjonalna do ilości mieszkańców osiedla. Z łącznego budżetu Rad Osiedli około 50 000 zł wydatkuje się na diety przewodniczących zarządów. Z pozostałej kwoty około 60% wydatkuje się na cele kulturalno-oświatowe, a reszta, tj około 40%na zakupy rzeczowe i cele administracyjne.

Inwestycji czy zakupów majątkowych wg obowiązujących regulacji Radom Osiedli nie wolno robić, a odpowiednie zapisy w Statucie Rad Osiedli i Statucie Miasta w tej kwestii są sprzeczne.
Komisja Doraźna nie spotkała się z zarzutami łamania prawa czy tez działania niestatutowego jakiejkolwiek Rady Osiedla Członkowie Komisji Doraźnej nie posiadają także informacji o ewentualnych kontrolach Komisji Rewizyjnej przy RM Tychy w przeszłości. Ocena działalności Rad Osiedli nie należy do przedmiotu działania niniejszej Komisji Ogólnie można stwierdzić na podstawie wypowiedzi członków Komisji Doraźnej, że Rady osiedli w Tychach dobrze wypełniają swoje zadania statutowe, dążąc nawet do ich poszerzenia.
Dowodem wzrostu społecznej roli Rad Osiedli może być takt, że trzecia część radnych RM Tychy stamtąd się wywodzi.

Próba określenia liczebności Rad Osiedli w Tychach w niedalekiej przyszłości.

Biorąc pod uwagę fakt niepełnego występowania na obszarze miasta Tychy Rad Osiedli przeprowadzono symulację dalszego ich tworzenia się do wypełnienia całego obszaru miasta. Symulacja taka jest sensowna, ponieważ proces tworzenia się Rad Osiedli w mieście nie został zakończony Wykazała ona, że docelowo, przy uwzględnieniu dotychczasowej średniej liczebności i powierzchni Rady Osiedla, w mieście byłoby ich w przyszłości około 45 Obsługa takiej ilości Rad Osiedli byłaby już poważnym problemem dla Rady Miasta Prawdopodobnie Prezydent musiałby powołać do tego celu specjalny wydział Taki stan w konsekwencji prowadziłby do wzrostu wydatków administracyjnych i krytyki społecznej, bowiem społeczeństwo zwykle wzrostu takich kosztów nie akceptuje Miejmy tez na uwadze to. ze nadmierna ilość Rad Osiedli poważnie komplikuje i utrudnia pracę tym wydziałom Urzędu Miasta, które przygotowują i nadzorują inwestycje w terenie, przygotowują lub zmieniają plany zagospodarowania przestrzennego itp. Sprawdziliśmy, ile jest Rad Osiedli w okolicznych większych miastach jak: Kraków, Sosnowiec, Katowice, Zabrze, Bytom, Ruda Śląska, Bielsko Biała, Rybnik, Wrocław, Opole, i Częstochowa. Trzecia część w/w miast w ogolę nie posiada Rad Osiedli, a pozostałe posiadają Rady Osiedli w ilości mniejszej od naszego miasta.
W wielu miastach egzystuje nazwa "Rada Dzielnicy", co dopuszcza ustawa o samorządzie gminnym Członkowie Komisji Doraźnej podnosili także opinie, ze liczebność Rad Osiedli jest odwrotnie proporcjonalna do ich rangi.
Wniosek z przeprowadzonej symulacji jest jeden. Utrzymanie dotychczasowego trendu tworzenia się Rad Osiedli doprowadzi do niepotrzebnych komplikacji i obciążeń administracyjnych w pracy Urzędu Miasta i Rady Miasta, a w mieście mielibyśmy więcej osiedli aniżeli w piętnastokrotnie większej Warszawie. Wiele z tych osiedli byłoby sztucznymi tworami, znanymi tylko społeczności lokalnej.

Ad. 2 oraz 3.

Przeprowadzone w swoich macierzystych środowiskach przez radnych-członków Komisji Doraźnej-konsultacje, pozwoliły na sformułowanie kilkunastu wniosków określających już nowy model organizacji i funkcjonowania jednostek pomocniczych pod nową już nazwą- Rad Dzielnic. Wszystkie te wnioski mają jedno wspólne przestanie, którym jest wzmocnienie roli Rad Dzielnic w systemie samorządowym poprzez, wprowadzenie zmian możliwych w obecnym stanie prawnym i finansowym samorządu. Zasadnicze, postulowane pod adresem Rady Miasta zmiany są następujące:

a) Dokonać uchwałą Rady Miasta podziału miasta Tychy na n/w dzielnice:

1. Wilkowyje
2. Stare Tychy
3. Czułów
4. Wartogłowiec
5. Jaroszowice-Urbanowice-Wygorzele
6. Cielmice
7. Paprocany
8. Budowlanych
9. Żwaków
10. Centrum Północ
11. Śródmieście
12. Centrum Południe

Specyfikacja tego podziału uwzględnia podział miasta na okręgi wyborcze. Podział ten bazuje na historycznych nazwach ziem kolejno zabudowywanych osiedlami mieszkaniowymi.
Pojecie „osiedle" w świadomości Tyszan nadal będzie funkcjonować jako część danej dzielnicy miasta.

b) Zmiana w Statucie Miasta Tychy tytułu III o nazwie "Jednostki Pomocnicze" w sensie określenia nowych zasad tworzenia, funkcjonowania i znoszenia Rad Dzielnic zgodnie z odpowiednimi artykułami uosg. Po uprawomocnieniu się zmian określonych w punktach a i b proponuje się rozwiązać dotychczasowe Rady Osiedli, a na ich miejsce powołać Rady Dzielnic zgodnie z podziałem terytorialnym miasta w dzielnice.
W/w zmiany mają charakter zasadniczy i stąd tez wzbudziły wiele kontrowersji w części środowisk kierowniczych Rad Osiedli. Większość środowisk lokalnych jednak pozytywnie odniosła się do proponowanych zmian, upatrując w nich podniesienie rangi Rad Dzielnic i ułatwienie kontaktu z władzami miasta

c) Przejęcie nowej ordynacji wyborczej do Rad Dzielnic.
Korzystając z pozytywnych doświadczeń innych miast Komisja Doraźna proponuje wprowadzenie uproszczonego sposobu wyboru radnych Rady Dzielnicy poprzez tzw. zebranie wyborcze. Szczegóły zawarte są w odpowiednim dziale Statutu Rady Dzielnicy. Wybory takie, poza ułatwieniem organizacyjnym, pozwalają na publiczną prezentację kandydatów na radnych Rady Dzielnicy.
Kolejne propozycje zmian mają na celu porządkowanie i precyzowanie pracy Rad Dzielnic, a także podniesienie rangi Rady Dzielnicy. Uznając zasadność licznych zarzutów mieszkańców niektórych osiedli dotyczących utrudnionego kontaktu i współdziałania mieszkańców z Radami Osiedli wprowadzono do Statutu Dzielnicy zapis gwarantujący Radzie Dzielnicy stałą, oznakowaną siedzibę. Każda Rada Dzielnicy pracować będzie wg regulaminu wewnętrznego uchwalonego na pierwszych zebraniach Rady Dzielnicy. Istotne dla zapewnienia stałej więzi z mieszkańcami będzie ustanowienie harmonogramu dyżurów w siedzibach oraz sposobu przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków mieszkańców. Koszty utrzymania siedzib pokryje Miasto. Opracowanie wspomnianego już regulaminu Dzielnicy jest rzeczą ważną, bowiem w dotychczasowej praktyce najwięcej uchybień i rożnie interpretacyjnych wystąpiło w dziedzinie działalności finansowej Rad Osiedli. Poza regulacjami finansowymi regulamin Dzielnicy określi zasady ewidencji korespondencji, tryb załatwiania spraw mieszkańców. Regulamin Dzielnicy określi także sposób przeprowadzania zebrań Rady Dzielnicy, Zarządu Dzielnicy oraz ich protokołowanie. Ważne będzie także określenie form komunikacji i

współpracy przedstawicieli Dzielnicy z Radą Miasta. Podstawową konstrukcję regulaminu opracuje Komisja Rewizyjna przy Radzie Miasta, a każda Dzielnica dostosuje go do swoich warunków. Komisja Doraźna wnioskuje także do Rady Miasta, aby łączny budżet Rad Dzielnic stanowił stały procent budżetu Miasta. Wnioskuje się także, aby składnik stały budżetu danej Dzielnicy stanowił 75%, a pozostała część byłaby proporcjonalna do liczby mieszkańców. Pewne kontrowersje wywołała propozycja uprawnienia Dzielnic do wykonywania pewnych małych limitowanych finansowo inwestycji majątkowych czy zakupów. Proponowano dać każdej Dzielnicy roczny limit na ten cel kwotę np. 5 000 zł. Pomysłodawcy tego wniosku kierowali się spostrzeżeniem, że społeczność lokalna najlepiej wie, co jest najpotrzebniejsze w danej Dzielnicy. Miejskie służby inwestycyjne z uwagi na czasochłonne procedury wykazują dużą bezwładność działania, a to generuje także dodatkowe koszty, a nawet straty. Prezydent sprzeciwił się temu wnioskowi, podnosząc argument, ze Dzielnice nie posiadają służb logistycznych kompetentnych do przeprowadzania nawet małych inwestycji. Zrodził się z tego kompromis następujący; Rada Dzielnicy wytypuje na swoim terenie zadanie inwestycyjne limitowane, a Prezydent Miasta przy pomocy swoich służb je zrealizuje. Szczegółowe regulacje zawarte będą w odpowiedniej uchwale R.M.
Dla zwiększenia efektywności działania kierownictwa Dzielnicy wnioskowano także o ustanowienie diet dla przewodniczących rad dzielnic. Diety przewodniczącego Rady Dzielnicy i przewodniczącego Zarządu mają być dla pełniących te funkcje wyrównaniem strat z tytułu przeniesienia części swojej aktywności zawodowej na aktywność społeczną. Sprawa diet ujęta została w projekcie Statutu Dzielnicy.

W podsumowaniu Komisja Doraźna stwierdza, ze dyskusja w temacie Rad Osiedli w jej gronie jak również konsultacje z mieszkańcami przeprowadzone w rejonach zamieszkania, pozwoliły na opracowanie wyżej przedstawionego modelu funkcjonowania Rad Dzielnic w naszym mieście Model ten przedkładamy wysokiej Radzie pod dyskusję i proponujemy wcielić go następnie w życie przez przyjęcie w drodze uchwały Statutu Dzielnicy.
Z treści zgłoszonych wniosków i postulatów wynika, ze wolą radnych- członków Komisji Doraźnej oraz zaproszonych członków poszczególnych Rad Osiedlowych było wprowadzenie takich zmian, które doprowadzą do wzmocnienia Rad Dzielnic. Rada Dzielnicy to jakby przedłużone ramię Rady Miasta. To lepsza komunikacja z obywatelem, wzrost świadomości społecznej i teren zdobywania doświadczenia dla przyszłych radnych Rady Miasta

Uzasadnienie:

Z inicjatywy Komisji Doraźnej powołanej przez Radę Miasta tworzy się 12 dzielnic.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym Rada Miasta tworzy jednostki pomocnicze oraz nadaje statuty w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.